

DIŞSAL SİYASAL ETKİLİLİK İLE SİYASAL KATILMA ARASINDAKİ İLİŞKİYE BİR BAKIŞ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Nigar Değirmenci
ndegirmenci@pau.edu.tr
ORCID: 0000-0002-6295-6265

Ferda Esin Gülel
fegulel@pau.edu.tr
ORCID: 0000-0001-7060-7914

ÖZ: Siyasal katılma ve Dışsal Siyasal Etkililik olguları arasındaki ilişkiye odaklanan bu çalışma bir üniversite öğrencileri üzerinde uygulanan anket çalıŐmasıyla gerçekteŐirilmiŐtir. Çalışmada Campbell vd.nin (1954, s. 187) öncü çalışmasında yer alan genel olarak “siyasal etkililik duygusu”nu ölçen ifadelerine Craig vd.nin (1990, s. 292-294) getirdiği içsel/dışsal ayrımıyla elde edilen iki soruluk ölçek kullanılmıştır. Siyasal katılma ölçeği Caprara vd.lerinin (2009, s. 1012) çalıŐmasından alınarak uyarlanmıŐtır. Anket, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemine göre ve web tabanlı soru formu aracılığıyla 280 kişiye uygulanmıştır. Alan araştırması sonucunda elde edilen verilen SPSS 23 yazılımı yardımı ile Frekans dağılımları ve Kendall’s Tau Korelasyon katsayıları ile analiz edilmiştir. Analiz, deneklerin siyasal katılım ölçeğinde yer alan katılım türlerine “Evet” ve “Bazen” cevaplarını verdikleri katılım türleri ile sınırlandırılmıştır. Çalışma sonucunda oy verme davranışı Şeklindeki siyasal katılma artarken Dışsal Siyasal Etkililik duygusunun da arttığı gözlemlenmiştir. Bu bulgu literatürde konan bulgularla uyumludur. Siyasal katılımların diğer türleri ile olan iliŐkisi için ileri araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dışsal siyasal etkililik, Siyasal Katılma, Kendall's Tau Korelasyon Katsayısı

AN OVERVIEW OF THE RELATIONSHIP BETWEEN EXTERNAL POLITICAL EFFICACY AND POLITICAL PARTICIPATION: A STUDY ON UNIVERSITY STUDENTS

ABSTRACT: This study, which focuses on the relationship between the phenomena of political participation and external political efficacy, was carried out with a survey conducted on university students. In the study, a two-question scale obtained by the internal/external distinction brought by Craig et al. (1990, pp. 292-294) to the statements measuring the "sense of political efficacy" in the pioneering study of Campbell et al. (1954, p. 187) was used. The political participation scale was adapted from the study of Caprara et al. (2009, p. 1012). The questionnaire was applied to 280 people according to the easily accessible sampling method and through a web-based questionnaire. We analyzed frequency distributions and Kendall's Tau Correlation coefficients by using SPSS 23 software. The analysis was limited to the types of participation in which subjects gave "Yes" and "Sometimes" answers to the participation types included in the political participation scale. As a result of the study, we observed that while the political participation in the form of voting behavior increased, the sense of External Political Efficacy also increased. This finding is consistent with the findings in the literature. Further research is needed for its relationship with other forms of political participation.

Keywords: External Political Efficacy, Political participation, Kendall's Tau Correlation

Makale Gönderim Tarihi: 05.12.2021

Makale Kabul Tarihi: 10.02.222

Citation Information / Kaynakça Bilgisi: Değirmenci, N. ve Gülel, F.E. (2022). Dışsal siyasal etkililik ile siyasal katılma arasındaki ilişkiye bir bakış: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma, Türk Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 7(1), 17-31.

1. GİRİŞ

Etkinlik duygusunun sonuçları üzerine özellikle 1980 ve 2000’li yıllar arasında çok sayıda alan araştırması (Ashton, 1983; Nicholls, 1984; Schunk, 1989; Bandura, 1993; Bandura, 1997; Schulz, 2005) yapıldığı görülmektedir. Bunların arasında okul veya iş yönetiminde etkin katılım ve kontrol hissiyatıyla bağlantılı araştırmalar dikkat çeker. Bu araştırmalardan Bandura, güçlü bir etkinlik duygusunun kişisel başarıyı birçok yönden geliştirdiğini, bu duyguya sahip olanların zor görevlere kaçınılması gereken tehditler olarak değil üstesinden gelinmesi gereken zorluklar olarak yaklaştığını, başarısızlıktan sonra da etkinlik duygusunu kurtarıp çabalarını arttırdığını tespit etmiştir (Bandura, 1997, s. 144-145). Bu ve benzeri bulgular, siyasal alanda siyasal etkinlik duygusunun ne gibi etkisi olacağı sorusunu getirir. Bu çalışmada özel olarak dışsal siyasal etkililik duygusunun üzerine odaklanılacaktır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Etkinlik duygusunun özel bir boyutu olan siyasal etkinlik duygusu çalışmaları 50’lere kadar (Campbell, Gurin, & Miller, 1954, s. 190) geri gitmekle beraber farklı boyutlarının olmasına ilişkin çalışmalar daha yakın tarihtir. Örneğin Pateman, siyasal etkinlik duygusunun siyasal kültür gibi üç boyut içerdiği tespit etmiştir: değerlendirici veya normatif boyut, kişinin etkinlik hissi veya ego gücünden oluşan psikolojik boyut ve demokratik yapının işleyişi hakkında bilgi ve inançtan oluşan bilişsel boyut (Pateman, 1971, s. 298). Dolayısıyla bireyler siyaseten etkinlik duygusunu geliştirdiklerinde bu üç boyutu referans almaktadırlar ve bu bağlamda “*siyasal etkinlik duygusu, mevcut siyasi gerçekliklere kısa süreli bir yanıt değil, bunun yerine, rejimin duyarlılığına ilişkin daha sıkı bir şekilde yerleşik bir tutumdur*” (Iyengar, 1980, s. 255). Diğer yandan Almond ve Verba’nın *The Civic Culture* adlı çalışmasında siyasal yeterlilik (*political competence*) anlamında ele aldıkları siyasal etkinlik duygusu, anahtar bir siyasal tutum olarak değerlendirilir. Siyasal etkinlik duygusu yüksek olan vatandaşların demokratik, katılımcı ve sadık birer vatandaş olduklarının altını çizerler (Almond & Verba, 1989, s. 206-207).

Siyasal etkililik duygusunun kapsamında yer alan “dışsal siyasal etkililik duygusu”nun (*external political efficacy*)¹ şeklinde ayrı bir boyut olarak adının konması öncü çalışmalara getirilen yeni perspektifle nispeten geç dönemde ortaya çıkmış bir olgudur. Balch’a (1974, s. 24) göre “*dışsal etkililik, siyasal yetkililerin veya rejimin girişimleri etkilemeye duyarlı olduğu inancıdır.*” Bir diğer tanıma göre ise “*dışsal siyasal etkililik (EPE-External Political Efficacy), bireyin siyasi sistemi popüler talebe potansiyel şekilde yanıt veren olarak algılayıp algılamadığını ifade eder.*” (Pollock, 1983, s. 403) Daha yakın tarihli bir tanımlamada ise siyasal etkinliğin dışsal boyutunun bir kişinin hükümetin duyarlılığına ilişkin görüşüne işaret ettiği ve hükümetin gerçekten dinleyip dinlemediği sorusuna bireyler tarafından verilen cevap olduğu yönündedir (Dyck & Lascher, 2009, s. 406). Bir bireyin siyasi sistemin açıklığına ve duyarlılığına olan inancını ifade eden olgu olarak tanımlayan bir diğer bakış açısına göre dışsal etkinlik duygusu yüksek insanlar, -kendileri uygulamak isteyip istemediklerine bakılmaksızın- vatandaşlar tarafından sisteme yönelik bir baskı uygulandığında sistemin tepki verdiğine inanırlar (Valentino, Gregorowicz, & Groenendyk, 2009, s. 208).

Diğer taraftan siyasal aktörler seçmenlerin görüşlerini dikkate alarak, çıkarlarını gözeterek hareket etmeleri ya da en azından vatandaşların öyle olduğunu algılamaları/varsaymaları, bu vatandaşlarda öznel yetkinlik (*subjective competence*) duygusunu oluşturmalarına olanak yaratmaktadır (Almond & Verba, 1989, s. 137) ki bu olgu dışsal siyasal etkililik duygusundan farklı bir boyuta işaret eder. Yalnız belirtmek gerekir ki bu durum, her zaman demokratik kaygılarla gerçekleşmeyebilir. Örneğin bir patronaj ilişkisinde bulunan seçmen de siyaseti etkileyebildiği ve yönlendirebildiği hissiyatında pekala da bulunabilir. Burada Almond ve Verba’nın öznel yeterlilik ile aslında içsel siyasal yeterlilik olgusunu (*internal political efficacy* ya da *personal political efficacy*) ve siyasal etkinliğin psikolojik boyutunu kastettiği anlaşılmaktadır. Bu ayrım Craig vd. tarafından da önemle belirtilir: “*İçsel siyasal etkinlik duygusu daha çok kişinin siyasal ilgisi ile güçlü bir ilişki içindeyken dışsal siyasal etkililik duygusu hükümet kurumlarına güven, politikalara yönelik tatmin ve sisteme yönelik destekle yakından ilişkilidir*”

¹ Literatürde kullanılan Efficacy kelimesi etkinlik, etkililik anlamlarına gelmektedir. Internal Political Efficacy bireyin içel duygu durumuyla ilgili olduğu için “İçsel Siyasal Etkinlik” olarak çevrilirken, External Political Efficacy siyasal süreci etkilemesine yönelik olduğundan “Dışsal Siyasal Etkililik” olarak çevrilmesi uygun görülmüştür.

(Craig & Maggiotto, 1982, s. 100). Benzer şekilde Gurin vd. içsel siyasal etkinlik duygusu yerine “kişisel kontrol” (*personal control*) kavramını kullanırken Dışsal Siyasal Etkililiğe yakın olarak da “ideolojik kontrol” kavramını kullanır. Bu çalışmada yazarlar siyasal eylemin (hem geleneksel hem geleneksel olmayan siyasal eylemler) içselle değil dışsal kontrol duygusuyla ilişkili olduğunu ortaya koymuştur (Gurin, Gurin, & Morrison, 1978, s. 291). Bunun gerekçesini şu şekilde açıklarlar: “*Kişisel kontrol, mevcut iktidar ilişkilerinin adaletini sorgulayan insanların politik tutum ve davranışları için önemsizdir. Sınırlamayı vurgulayan ideolojiyi kontrol etme konusundaki ideolojileridir. Onların siyasi inançları ve siyasi faaliyete katılımlarıyla ilgili olan bireyciliğin potansiyeli sınırlamayı vurgulayan unsur değildir.*” Dolayısıyla bireyler sorunun sistemsel kaynaklandığına dair kanıtlarını geliştirdiğinde bireysel olarak içsel siyasal katılımın önemini yitirdiğini görüyoruz.

Pollock Dışsal Siyasal Etkililiği, “*bireyin siyasi sistemi popüler talebe potansiyel olarak yanıt veren olarak algılayıp algılamadığı*” şeklinde açıklarken (Pollock, 1983, s. 403) Kölln vd., siyasilerin algılanan duyarlılığı (*perceived responsiveness*) ile dışsal siyasal etkililik arasında teorik ve ampirik ayrıma gitmektedir. Algılanan siyasi duyarlılık, temsili süreçler hakkındaki bilişsel inançlara- seçilmiş temsilcilerin ve kurumların vatandaşların istek ve görüşlerine uyum sağlamak için nasıl davrandıklarına – karşılık gelirken dışsal siyasal etkililik bu süreçlerin sonuçları hakkında oldukça genelleştirilmiş ve duygusal olarak yüklü inançlara karşılık gelmektedir. Bu teorik ayrımı ampirik amaçla desteklemek üzere dışsal siyasal etkililik ölçen ifadelerden ayrı olarak algılanan duyarlılığa yönelik bir üç biri beş ifadeli iki ölçek daha geliştirmişlerdir (Kölln, Esaiasson, & Turper, 2013, s. 1-2,5,14). Bu çalışmanın konusu ise Balch (1974) tarafından çerçevesi çizilen haliyle ele alınmış olan Dışsal Siyasal Etkililik duygusu olup bu kapsamda yapılan araştırmalara yer verilecek ve çalışmanın uygulama kısmında aynı kaynakta yer alan Dışsal Siyasal Etkililik ölçeğinden (EPE SCALE) yararlanılacaktır.

3. LİTERATÜR

Dışsal siyasal etkililik duygusu literatürde birçok farklı değişkenle ilişkilendirilerek çalışılmıştır. Bu çalışmaların arasında siyasal dışsal etkililik ile rejim ve siyasal iktidarın demokratik niteliğine odaklanan çalışmalar (Bentzen, 2014; Davis & Colema, 1976; Ulbig, 2008; Watts, 1973) yanında ekonomi ve gelir dağılımı dengesi ile ilişkisine odaklanan çalışmalar (Norris, 2016; Karaman, 2004) ve yine Dışsal siyasal etkililik ile medya okuryazarlığı ile ilişkisini inceleyen çalışmalar da mevcuttur. Örneğin medya okuryazarlığının siyasal katılım ve dışsal siyasal etkililik arasında bir arabuluculuk görevi gördüğü tespit edilmiştir (Zúñiga, Diehl, & Ardévol-Abreu, 2017, s. 590). Diğer taraftan medyanın bir “bekçi köpeği” (watchdog) etkisi ile dışsal siyasal etkililik duygusunda azaltma yaratabilecek güçte olabilmesi için o ülkede gerçekten bir basın özgürlüğünden bahsetmek gerektiğinin altını çizen Bentzen, özgürlük ne kadar az ise medyanın da iktidar propaganda aracı olmaya daha çok meyilli olacağını ifade eder (Bentzen, 2014, s. 60). Medya, iç etkinliği güçlendirir ve bu da dış etkinliği etkiler. Brezilya, Kanada veya başka bir yerde, medyanın maruz kalması ve vatandaşların tepkisi nedeniyle politikacılar görevden başarıyla çıkarıldığında dış etkinin artması beklenir (Bentzen, 2014, s. 45). Medya ile dışsal siyasal etkililik duygusu ilişkisine odaklanan bir diğer çalışmada şüpheli vatandaşların “güvendikleri bilgi kaynaklarını bulduklarında ve aldıkları bilgiden memnun olduklarında, sonuç muhtemelen karar verme süreçlerinde artan güven ve daha güçlü bir dış etkililik duygusu olacağı” sonucuna varılmıştır. Bu çalışmada medya kullanımının bu yönde bir etkide bulunabilmesi için vatandaşlar tarafından bu kaynakların tatmin edici düzeyde güven vermesi gerektiği aksi takdirde katılım ve etkinliğin baskılanacağına altı çizilmektedir. Dolayısıyla “*ılımlı bir medya memnuniyetinin, etkinliği arttırmanın ve ilgisizliği azaltmanın anahtarı olabileceğini düşündürmektedir*” (Pinkleton, Austin, Zhou, Willoughby, & Reiser, 2012, s. 33). Bununla birlikte, katılımdan yoksun vatandaşlar arasında bilgi kaynaklarından memnuniyetleri, düşük beklentilerini yansıtıyor olabilir.

Dışsal siyasal etkililik olgusunun koalisyon hükümetleri ile de ilişkisini inceleyen araştırmalar bulunmaktadır. Buna göre, hükümette temsil edilen tarafların sayısının dışsal siyasal etkililik üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Bu bulgu, seçmenlerin geniş koalisyonlar olduğunda daha az etkiye sahip olduklarını hissedecekleri beklentisiyle tutarlıdır. Bu sonuç, seçmenlerin seçimlerin kararlılığına duyarlı olduklarına dair en doğrudan kanıtı sağlar ve geniş koalisyonların seçmen katılımını neden düşürdüğünü açıklamaya yardımcı olur (Karp & Banducci, 2008, s. 325). Seçim sistemleri arasından ise Nispi seçim sistemlerinin oy verme davranışının artmasına yol açan dışsal bir

siyasal etkinlik duygusu geliştirmeye vesile olduğunu, ancak koalisyon hükümetlerinin bu artışa fren getirdiği tespit edilmiştir (Karp & Banducci, 2008, s. 332).

Daha mikro düzeydeki çalışmalar dışsal siyasal etkililik duygusunun siyasal tutum ve davranışlarla olan ilişkisine odaklanmıştır. Örneğin bu çalışmalardan Niemi vd. dışsal etkinlik duygusu ile siyasal güven arasında güçlü ve olumlu yönde bir ilişki (0,71) tespit ederken siyasal katılma (0,32) ve eğitim (0,20) ile düşük ama yine olumlu yönde ilişkiler tespit etmişlerdir (Niemi, Craig, & Mattei, 1991, s. 1411). Bir diğer çalışma, konuşmaya izin verilse bile dışsal siyasal etkinliğin olmadığı durumların konuşmaya hepten izin verilmediği durumlardan daha tehlikeli olduğunu altını çizer. Buna göre “*ne siyasi güven ne de politika memnuniyeti tek başına artan sese olumlu yanıt vermez, ancak vatandaşların hem söz hakkı hem de etkilerinin arttığına inandıklarında her ikisinin de değerlendirmeleri iyileşir*” (Ulbig, 2008, s. 524). Amerika ve 23 Avrupa ülkesi gençleri üzerinde yapılan 2004 tarihli bir çalışmada ise siyasal katılım ve dışsal siyasal etkililik arasında çok zayıf bir ilişki bulunmuştur (Amnå, Munck, & Zetterberg, 2004). Yine Avrupa ülkelerinin gençleri üzerinde yapılan karşılaştırmalı çalışmada İskandinav ülkeleri gibi köklü demokratik geleneğe sahip ülkeler bir kenara bırakıldığında yaş ilerledikçe dışsal siyasal etkinliğin düştüğü tespit edilmiştir.

Siyasal katılım türleri açısından konuya bakıldığında bu alanda da çok çeşitli araştırmalar dikkati çeker. Bu araştırmalardan büyük bir kısmı oy verme davranışı ile ilişkilendirilirken diğerleri geleneksel olmayan siyasal katılma yollarıyla ilişkisine odaklanır. İkinci grupta yer alan çalışmalardan biri “*içsel yeterlilik duyguları yüksek olup dışsal siyasal etkililik duygusu siyasal sinizm derecesinde düşük bireyler, alışılmadık, konformist olmayan katılıma daha yatkın*” olduğu sonucuna varmıştır (Pollock, 1983, s. 401). Oy verme davranışı ile ilişkiye odaklanan bir çalışmada duyguların siyasal etkinlik duygusu ile birlikte ele alınıp değerlendirilmiş ve dışsal siyasal etkililik duygusu yüksek olup bir olay üzerine öfke duyan bireylerin oy vermeye daha yatkın olduğu sonucuna varılmıştır (Valentino, Gregorowicz, & Groenendyk, 2009, s. 328). Finkel ise oy verme davranışı şeklindeki siyasal katılımın dışsal etkinlik duygusunu, yani siyasal otoritelerin vatandaşların taleplerine duyarlı olduğu inancını arttırdığını tespit etmiştir (Finkel, 1987, s. 444). Ona göre oylama, bireyin hükümet kurumlarına ve bunların içerdiği norm ve değerlere karşı daha olumlu hissetmesine hizmet eder (Finkel, 1987, s. 461). Bireyler açısından katılım kanallarının varlığının bilinip kullanıma açık olarak algılanması -bu kanalları kullanmasa bile- o kişilerde dışsal siyasal etkililik duygusunu arttırmakta ve bu da nihayetinde hükümetin meşruluğunu güçlendirmektedir (Ulbig, 2008, s. 535).

Geleneksel bir siyasal davranış modeli olarak oy verme, bireyin hükümet kurumlarına ve bunların içerdiği norm ve değerlere karşı daha olumlu hissetmesine hizmet eder ve böylece dışsal siyasal etkinliği arttırırken bir adayın seçimini sağlamaya çalışmak için zaman, çaba ve kaynak sağlayan kişiler adaylarının kazanmasından veya kaybetmesinden araçsal fayda (veya zarar) yanında siyasi sonuçlara ulaşma becerilerinden daha emin olurlar ve böylece içsel siyasal etkinlik duygularında artışa yol açar. Nihayetinde oy verme davranışı içsel siyasal etkinliğe yönelik bir eylem değildir (Finkel, 1987, s. 458, 461; Bowler & Donovan, 2002, s. 374). Böylece oy verme davranışı sistemi meşrulaştırırken aynı zamanda oy kullanan bireylerde sisteme yönelik desteği ve siyasal otoritelerin vatandaşların ihtiyacına yönelik davrandığı şeklindeki inançlarını beslemektedir. Benzer şekilde, çalışmada yüksek dışsal siyasal etkililik duygusu saldırgan siyasal davranışla negatif olarak ilişkilendirildiğinden oy kullanma ve kampanya eylemleri gibi geleneksel davranışların her biri bu tutumlardan birinin daha yüksek seviyelerini desteklediğinden, daha şiddetli veya rejime meydan okuyan eylemleri önleyebilecekleri iddia edilmiştir (Finkel, 1987, s. 461). Öte yandan Amerika’da gittikçe azalan oy verme oranlarını açıklamaya girişen bir çabada yaş faktöründen sonra en önemli etkenin, siyasal etkinlik duygusundaki azalmanın 1972’den sonraki oy verme oranlarına katılımın düşmesinin en büyük gerekçesi olarak tespit edilmiştir (Shaffer, 1981, s. 92). Hatta 1952-1956 yılları arasındaki oy vermeye katılım oranlarındaki geçici artış da o dönemde dışsal siyasal etkililik duygusundaki artışla ilişkilendirilmektedir. Özellikle de gençlerde bu duygunun daha yüksek seyrettiği göz önüne alındığında yaşın siyasal katılma üzerindeki etkisine de dolaylı olarak katkıda bulunmaktadır (Abramson & Aldrich, 1982, s. 519-520).

“*Siyasi etkililiğe olumlu bir değer verilmiyorsa ya da etkisiz hissedilen bir kişi bu durum için hükümeti suçlamıyorsa o zaman bir dış etkisizlik duygusu güvenin düşmesine yol açmamalıdır*” (Craig, Niemi, & Silver, 1990, s. 300). Dolayısıyla düşük dışsal siyasal etkililik duygusu her zaman siyasal güveni düşürecektir diye bir kaideden bahsedemeyiz. Diğer taraftan Clarke vd.nin 1989’da yaptığı

çalışmada ne oy verme davranışı ve ne siyasal kampanyada yer almanın dışsal siyasal etkililik ile arasında bir ilişki tespit edilmiştir (Clarke & Acock, 1989, s. 556). Çalışma sonunda dışsal siyasal etkinliğin üzerinde asıl belirleyici olan noktanın -bireylerin o aday için oy versin ya da vermesin- destekledikleri adayın kazanması olduğunu tespit etmişlerdir (Clarke & Acock, 1989, s. 558). Bu durum başkanlık seçimleri için ayrıca değerlendirilmelidir, çünkü bu seçimde oy kullanmak dışsal siyasal etkililik duygusuna olumlu bir etki yaratmaktadır (Clarke & Acock, 1989, s. 560-1) Diğer bir deyişle, birey eğer siyasal kilit noktalarına söz geçirebilecek düzeyde güçlü bir aday destekliyorsa ve bu aday kazanıyorsa siyasal etkinlik duygusu adaya olan inanç ve güven vasıtasıyla beslenmektedir. Bowler ve Donovan'ın çalışması da kazanan adayın desteklenmesinin dışsal siyasal etkililik duygusunu arttırdığı yönünde bulgular ortaya koymuştur (Bowler & Donovan, 2002, s. 390). Sonuç olarak oy verme davranışı ve dışsal siyasal etkililik olgusu arasında açıkça bir ilişki gözlemlenmekle beraber bunun niteliği birçok faktöre göre değişmektedir. Bu çalışmada ise hangi faktörlerin etkili olduğu sorusundan ziyade bu ilişkinin niteliği üzerinde durulacaktır.

4. YÖNTEM

Çalışmada Campbell vd.nin (1954, s. 187) öncü çalışmasında yer alan genel olarak “siyasal etkililik duygusu”nu ölçen ifadelerine Craig vd.nin (1990, s. 292-294) getirdiği içsel/dışsal ayrımıyla² elde edilen iki soruluk ölçek kullanılmıştır. Ankette yer alan siyasal katılım sorularının ölçeği, “Perceived political self-efficacy: Theory, assessment, and applications” (Caprara, Vecchione, Capanna, & Mebane, 2009, s. 1012) adlı çalışmadan uyarlanarak alınmakla beraber bu çalışmaya dışsal etkinlik ölçeği ile doğrudan ilgili olan sorulara verilen cevaplar dahil edilmiştir.

Anket, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemine göre ve web tabanlı soru formu aracılığıyla 280 kişiye uygulanmıştır. Veriler SPSS 23 paket programı ile demografik değişkenlerin frekans dağılımı ve iki ordinal değişken arasındaki ilişkiler analiz edilmiştir. Siyasal katılım ile dışsal etkinlik değişkenleri ordinal (sıralı) olduğundan aralarındaki ilişkiyi belirlemek için Kendall's Tau-b korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Kendall's Tau ilişki katsayısının formülü aşağıda verilmiştir (Kraska-Miller, 2013):

$$\tau = \frac{2Q}{\frac{1}{2}n(n-1)} - 1$$

Burada n ; hesaplamada kullanılan rank çiftlerinin sayısı, Q ; incelenen ranktan daha yüksek rankların toplamıdır.

4.1. Bulgular

Anketi cevaplayan kişilerin demografik frekans dağılımlarını gösteren Tablo 1 aşağıda verilmiştir:

² **Dışsal:** (EPE-External Political Efficacy)“-I don't think public officials care much what people like me think (NoCare)People like me don't have any say about what the government does (NoSay);

İçsel: (IPE:Internal Political Efficacy); *Voting is the only way that people like me can have any say about how the government runs things; Sometimes politics and government seem so complicated that a person like me can't really understand what's going on*

Tablo 1. Frekans dağılımları (Demografik Değişkenler)

		Frekans	Oran (%)
Cinsiyet	Kadın	156	55.7
	Erkek	124	44.3
Yaş	18-25	91	32.5
	26-35	112	40.0
	36-45	54	19.3
	46-55	16	5.7
	56 ve üstü	7	2.5
	Eğitim	İlköğretim	3
	Ortaöğretim	17	6.1
	Ön Lisans	25	8.9
	Lisans	156	55.7
	Lisansüstü	79	28.2
Yaşamlarını en çok geçirdikleri yerleşim birimi	Büyükşehir	156	55.7
	Şehir	41	14.6
	İlçe	70	25.0
	Kasaba	5	1.8
	Köy	8	2.9
	Gelir	Asgari ücret ve altı	84
2300-5000		80	28.6
5001-9000		88	31.4
9001-15000		16	5.7
15000 ve üstü		12	4.3
Total		280	100.0

Araştırmaya katılanların %55,7'si kadın, %40'ı 26-35 yaş grubu, %55.7'si Lisans derecesine sahip, %55.7'si yaşamının büyük bir bölümünü Büyükşehir'de geçirmiş ve %31.4'ü 5001-9000 TL gelir düzeyine sahiptir. Eğitim açısından bakıldığında yüksek eğitim içsel etkinlik duygusu için etkili bir faktör iken dışsal etkinlik duygusunda -eğer bu alınan eğitim özel olarak siyasal sistemin bu kişiye daha fazla etkileme fırsatı vermiyorsa- etkisi olmadığı ileri sürülmektedir (Vetter, 1997, s. 24). Bowler vd. de eğitimin dışsal siyasal etkililik üzerinde sınırlı bir etkide bulunduğunu tespit etmişlerdir. “*Çoğu iç siyasal etkinlik tahmininde önemli birer değişken olan cinsiyet, yaş ve güçlü partizanlık, dış siyasal etkinlik tahminlerinde daha az role sahiptir*” (Bowler & Donovan, 2002, s. 389). Böylece, deneklerin bu özellikler bakımından dengeli bir dağılım göstermemesinin yanında az olduğu düşünülen rolleri nedeniyle de aşağıda yapılan analizlerde bağımsız değişken olarak yer verilmemiştir.

Siyasal Katılım sorularına verilen cevapların dağılımı Tablo 2'de verilmiştir: Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere deneklerin siyasal katılma ölçeğinde yer alan ifadelerin “oy verme davranışı”, “ürün boykot etme”, “siyasal tartışmalara girme” ile “siyaset hakkında konuşma” dışındaki türlere yüzde seksen civarı ve üstü düzeyinde ağırlıklı olarak HAYIR cevabı verdiklerinden siyasal katılımlarının genel olarak düşük olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 2. Siyasal Katılım Ölçeği Cevaplarının Frekans Dağılımı

		Frekans	Oran (%)
Her seçimde oy kullanırım	Evet	229	81.8
	Bazen	25	8.9
	Hayır	26	9.3
Siyasi toplantılara katılırım	Evet	16	5.7
	Bazen	43	15.4
	Hayır	220	78.6
Milletvekillerine başvururum	Evet	11	3.9
	Bazen	25	8.9
	Hayır	244	87.1
Ürün boykot ederim	Evet	71	25.4
	Bazen	75	26.8
	Hayır	134	47.9
Siyasal tartışmalara girerim	Evet	72	25.7
	Bazen	130	46.4
	Hayır	78	27.9
Siyasi bir rozet takarım	Evet	11	3.9
	Bazen	10	3.6
	Hayır	259	92.5
Siyaseten destek olmak için ürün satın alırım	Evet	25	8.9
	Bazen	28	10.0
	Hayır	227	81.1
Broşür dağıtırım	Evet	15	5.4
	Bazen	9	3.2
	Hayır	256	91.4
Siyasi olayın düzenlenmesine bizzat yardımcı olurum	Evet	23	8.2
	Bazen	27	9.6
	Hayır	230	82.1
Siyasi eylem için dilekçe imzalarım	Evet	36	12.9
	Bazen	37	13.2
	Hayır	207	73.9
Politikacılarla doğrudan ilişkilerim vardır	Evet	18	6.4
	Bazen	26	9.3
	Hayır	236	84.3
Siyasete aktif olarak karışmış hissederim	Evet	19	6.8
	Bazen	44	15.7
	Hayır	217	77.5
Çevremdeki kişilerle siyaset hakkında konuşurum	Evet	102	36.4
	Bazen	123	43.9
	Hayır	55	19.6
	Toplam	280	100.0

Tablo 2’ye göre Evet cevabı sadece “*Her seçimde oy kullanırım*” sorusunda yüksek orana sahiptir. Siyasal katılımın en düşük formu olarak değerlendirilen oy verme davranışının deneklerin büyük oranda tercih ettiği tek katılım türü olduğu gözlemlenmektedir. Deneklerin çoğunluğu siyasal katılımın sadece bazı türlerine katıldığını ifade etmişlerdir. Bu türler “*Her seçimde oy kullanırım*”, “*Siyasal tartışmalara girerim*” ve “*Çevremdeki kişilerle siyaset hakkında konuşurum*” şeklindeki katılım yollarıdır. Bu sebeple de çalışmanın istatistiksel analiz bölümleri sadece bu katılım türlerine verilen cevaplarla sınırlandırılmıştır.

Dışsal siyasal etkililik sorularına verilen cevapların dağılımı Tablo 3’te verilmiştir:

Tablo 3: Dışsal Siyasal Etkililik Ölçeğine Verilen Cevapların Dağılımı

		Frekans	Oran
<i>Benim gibi insanların hükümetin ne yaptığı konusunda söz hakkı yoktur</i>	Yüksek DSE (Katılmıyorum)	69	24.6
	Orta	53	18.9
	Düşük DSE (Katılıyorum)	158	56.4
<i>Siyasetçilerin benim gibi insanların ne düşündüğünü pek önemseyemediğini sanmıyorum</i>	Yüksek DSE (Katılmıyorum)	163	58.2
	Orta	60	21.4
	Düşük DSE (Katılıyorum)	57	20.4
Toplam		280	100.0

Craig vd.nin (Craig, Niemi, & Silver, Political efficacy and trust: A report on the nes pilot study items, 1990) geliştirmiş olduğu ayrıma dayanan dışsal siyasal etkililik ölçeğinin iki ifadesine deneklerin katılımları ile elde edilen veriler bireylerin Dışsal siyasal Etkililiklerini “Düşük”, “Orta” ve “Yüksek” olarak gruplandırılmıştır. Araştırmaya katılanların %56,4’ü “*Benim gibi insanların hükümetin ne yaptığı konusunda söz hakkı yoktur*” görüşünde olup düşük Dışsal Siyasal Etkililiğe sahiptir. %58,2’si ise siyasetçilerin kendi gibi insanların ne düşündüğünü önemseyemediği ifadesine katılmayarak yüksek Dışsal Siyasal Etkililik sahibidirler.

Siyasal Katılım ile Dışsal Siyasal Etkililik Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Çalışmanın bu kısmında siyasal katılım ölçeğinde yer alan ifadelerle verilen cevaplar ile dışsal siyasal etkililik ölçeğinde yer alan ifadelerle verilen cevapların birlikte analiz edilmesi suretiyle elde edilen bulgulara yer verilecektir.

Tablo 4: “Her Seçimde Oy Kullanırım” v. Dışsal Siyasal Etkililik (DSE)

		Benim gibi insanların hükümetin ne yaptığı konusunda söz hakkı yoktur			Siyasetçilerin benim gibi insanların ne düşündüğünü pek önemsemediğini sanmıyorum					
DSE		Yüksek	Orta	Düşük	DSE	Yüksek	Orta	Düşük	Toplam	
Her seçimde oy kullanırım	Hayır	Frekans	4	3	19	Frekans	15	4	7	26
		Satır Oran	15.4%	11.5%	73.1%	Satır Oran	57.7%	15.4%	26.9%	100.0%
		Sütun Oran	5.8%	5.7%	12.0%	Sütun Oran	9.2%	6.7%	12.3%	9.3%
		Toplam	1.4%	1.1%	6.8%	Toplam	5.4%	1.4%	2.5%	9.3%
	Bazen	Frekans	5	8	12	Frekans	8	10	7	25
		Satır Oran	20.0%	32.0%	48.0%	Satır Oran	32.0%	40.0%	28.0%	100.0%
		Sütun Oran	7.2%	15.1%	7.6%	Sütun Oran	4.9%	16.7%	12.3%	8.9%
		Toplam	1.8%	2.9%	4.3%	Toplam	2.9%	3.6%	2.5%	8.9%
	Evet	Frekans	60	42	127	Frekans	140	46	43	229
		Satır Oran	26.2%	18.3%	55.5%	Satır Oran	61.1%	20.1%	18.8%	100.0%
		Sütun Oran	87.0%	79.2%	80.4%	Sütun Oran	85.9%	76.7%	75.4%	81.8%
		Toplam	21.4%	15.0%	45.4%	Toplam	50.0%	16.4%	15.4%	81.8%
Toplam	Frekans	69	53	158	Frekans	163	60	57	280	
	Satır Oran	24.6%	18.9%	56.4%	Satır Oran	58.2%	21.4%	20.4%	100.0%	
	Sütun Oran	100.0%	100.0%	100.0%	Sütun Oran	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	
	Toplam	24.6%	18.9%	56.4%	Toplam	58.2%	21.4%	20.4%	100.0%	
Korelasyon		-0.062			-0.107					
p değeri		0.243			0.066					

Tablo 4’e göre “Her seçimde oy kullanırım” ile “Benim gibi insanların hükümetin ne yaptığı konusunda söz hakkı yoktur” soruları arasında ilişkinin yönü olarak beklenen sonuç elde edilse de istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki çıkmamıştır. Çalışmada DSE ölçeğinde yer alan ifadeler katılmamaları 1, kararsız olmaları 2, katılmaları ise 3 puanla değerlendirilmiştir. Siyasal katılma ifadelerine ise Hayır cevabı 0, Bazen 1, Evet cevabı 2 puanla değerlendirilmiştir. Aralarındaki korelasyon ilişkisinin yönünün negatif olması Siyasal Katılma skorlarının artması ile Dışsal Siyasal Etkililik ifadelerine katılmaları derecelerinin düşmesi anlamına gelmektedir. DSE ölçeğindeki ifadeler olumsuz anlam yüklü olması sebebiyle de bu ifadeler katılmanın düşmesi aslında DSE seviyelerinin yüksekliğine işaret etmektedir. Bu çerçevede araştırmaya katılanlar söz hakkı olmadıklarını düşündükçe oy vermeme eğiliminde olmaktadır yani oy verme davranışı ile Dışsal Siyasal Etkililikleri arasında olumlu bir ilişki olduğu söylenebilir. Bu bulgu verilen cevap oranlarında da gözlenmektedir. “Her seçimde oy kullanırım” görüşüne Hayır diyenlerin %73.1’i söz hakkı olmadığını düşünmektedir. Ancak şaşırtıcı olan “Her seçimde oy kullanırım” görüşüne Evet diyenlerin %55.5’inin de söz hakkı olmadığını düşünmesidir. Tablo 4’e göre “Her seçimde oy kullanırım” ile “Siyasetçilerin benim gibi insanların ne düşündüğünü pek önemsemediğini sanmıyorum” soruları arasında düşük de olsa istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki elde edilmiştir. Araştırmaya katılanlar siyasetçilerin oy verenleri önemsemediklerini düşündükçe oy vermeme eğiliminde olmaktadır. Bu bulgu verilen cevap oranlarında da gözlenmektedir. “Her seçimde oy kullanırım” görüşüne Hayır diyenlerin %57.7’i siyasetçilerin oy verenleri önemsemedikleri şeklindeki ifadeye katılarak DSE skorlarının düştüğü görülmektedir. “Her seçimde oy kullanırım” görüşüne Evet

diyenlerin %61.1'i ise bu ifadeye katılmayarak yüksek DSE skoruna sahip oldukları anlaşılmaktadır. Yapılan çalışmalarda dışsal siyasal etkililik duygusu yüksek bireylerin oy vermeye daha meyilli oldukları bulunmuştur. (Rosenstone & Hansen, 1993, s. 145) Dolayısıyla çalışmamızda elde edilen bu bulgular literatürdeki Dışsal Siyasal Etkililiği yüksek bireylerin oy verme davranışına daha çok meyilli olduğu yönündeki literatür sonuçlarıyla uyumludur.

Tablo 5: “Siyasal Tartışmalara Girerim” v. DSE

DSE	Benim gibi insanların hükümetin ne yaptığı konusunda söz hakkı yoktur			Siyasetçilerin benim gibi insanların ne düşündüğünü pek önemseyemediğini sanmıyorum							
	Yüksek	Orta	Düşük	DSE	Yüksek	Orta	Düşük	Toplam			
Siyasal tartışmalara girerim	Hayır	Frekans	19	15	4	4	Frekans	47	16	15	78
		Satır Oran	24.4%	19.2%	56.4%		Satır Oran	60.3%	20.5%	19.2%	100.0%
		Sütun Oran	27.5%	28.3%	27.8%		Sütun Oran	28.8%	26.7%	26.3%	27.9%
		Toplam	6.8%	5.4%	15.7%		Toplam	16.8%	5.7%	5.4%	27.9%
	Bazen	Frekans	27	24	79		Frekans	77	25	28	130
		Satır Oran	20.8%	18.5%	60.8%		Satır Oran	59.2%	19.2%	21.5%	100.0%
		Sütun Oran	39.1%	45.3%	50.0%		Sütun Oran	47.2%	41.7%	49.1%	46.4%
		Toplam	9.6%	8.6%	28.2%		Toplam	27.5%	8.9%	10.0%	46.4%
	Evet	Frekans	23	14	35		Frekans	39	19	14	72
		Satır Oran	31.9%	19.4%	48.6%		Satır Oran	54.2%	26.4%	19.4%	100.0%
		Sütun Oran	33.3%	26.4%	22.2%		Sütun Oran	23.9%	31.7%	24.6%	25.7%
		Toplam	8.2%	5.0%	12.5%		Toplam	13.9%	6.8%	5.0%	25.7%
Toplam	Frekans	69	53	158		Frekans	163	60	57	280	
	Satır Oran	24.6%	18.9%	56.4%		Satır Oran	58.2%	21.4%	20.4%	100.0%	
	Sütun Oran	100.0%	100.0%	100.0%		Sütun Oran	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	
	Toplam	24.6%	18.9%	56.4%		Toplam	58.2%	21.4%	20.4%	100.0%	
Korelasyon	-0.056			0.032							
p Değeri	0.314			0.553							

Tablo 5'e göre “Siyasal tartışmalara girerim” ile “Benim gibi insanların hükümetin ne yaptığı konusunda söz hakkı yoktur” soruları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki elde edilememiştir. Ancak siyasal tartışmalardan sakındıkça söz hakkı olmadıkları fikrine katıldıkları (DSE skorları düştüğü) görülmektedir. Bu bulgu verilen cevap oranlarında da gözlenmektedir. “Siyasal tartışmalara girerim” görüşüne Hayır diyenlerin %56.4'ü, Evet diyenlerin %48.6'sı söz hakkı olmadığını düşünmektedir. Böylece Dışsal Siyasal Etkililiği düşük olan bireylerin siyasal tartışmalara girme şeklindeki siyasal katılımları da düşük olduğu anlaşılmaktadır. Tablo 5'e göre “Siyasal tartışmalara girerim” ile “Siyasetçilerin benim gibi insanların ne düşündüğünü pek önemseyemediğini sanmıyorum” soruları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki çıkmamıştır. Ancak araştırmaya katılanlardan siyasal tartışmalara girme eğiliminde olanların siyasetçilerin oy verenleri önemsemedikleri şeklindeki DSE skoru düşmektedir. Bu bulgu verilen cevap oranlarında da gözlenmektedir. “Siyasal tartışmalara girerim” görüşüne Hayır diyenlerin %60.3'ü siyasetçilerin oy verenleri önemsemediklerini düşünerek düşük DSE

skoruna sahip oldukları anlaşılmaktadır. Benzer bulgu “Siyasal tartışmalara girerim” görüşüne Evet diyenlerin %54.2’inde de gözlenmiştir. Dolayısıyla Dışsal Siyasal Etkililik ölçeğinde yer alan iki ifadeye verilen cevaplar siyasal tartışmalara girme şeklindeki siyasal katılma türüyle farklılaşmaktadır. Böylece siyasal tartışmalara girme şeklindeki siyasal katılma türüne katılım artarken söz hakkı şeklindeki DSE artmakta, siyasilerin dinlemediği şeklindeki DSE düşmektedir.

Tablo 6:” Çevremdeki Kişilerle Siyaset Hakkında Konuşurum” v. DSE

		Benim gibi insanların hükümetin ne yaptığı konusunda söz hakkı yoktur			Siyasetçilerin benim gibi insanların ne düşündüğünü pek önemsediklerini sanmıyorum					
DSE		Yüksek	Orta	Düşük	DSE	Yüksek	Orta	Düşük	Toplam	
Çevremdeki kişilerle siyaset hakkında konuşurum	Hayır	Frekans	10	13	32	Frekans	35	9	11	55
		Satır Oran	18.2%	23.6%	58.2%	Satır Oran	63.6%	16.4%	20.0%	100.0%
		Sütun Oran	14.5%	24.5%	20.3%	Sütun Oran	21.5%	15.0%	19.3%	19.6%
		Toplam	3.6%	4.6%	11.4%	Toplam	12.5%	3.2%	3.9%	19.6%
	Bazen	Frekans	32	25	66	Frekans	72	30	21	123
		Satır Oran	26.0%	20.3%	53.7%	Satır Oran	58.5%	24.4%	17.1%	100.0%
		Sütun Oran	46.4%	47.2%	41.8%	Sütun Oran	44.2%	50.0%	36.8%	43.9%
		Toplam	11.4%	8.9%	23.6%	Toplam	25.7%	10.7%	7.5%	43.9%
	Evet	Frekans	27	15	60	Frekans	56	21	25	102
		Satır Oran	26.5%	14.7%	58.8%	Satır Oran	54.9%	20.6%	24.5%	100.0%
		Sütun Oran	39.1%	28.3%	38.0%	Sütun Oran	34.4%	35.0%	43.9%	36.4%
		Toplam	9.6%	5.4%	21.4%	Toplam	20.0%	7.5%	8.9%	36.4%
Toplam	Frekans	69	53	158	Frekans	163	60	57	280	
	Satır Oran	24.6%	18.9%	56.4%	Satır Oran	58.2%	21.4%	20.4%	100.0%	
	Sütun Oran	100.0%	100.0%	100.0%	Sütun Oran	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	
	Toplam	24.6%	18.9%	56.4%	Toplam	58.2%	21.4%	20.4%	100.0%	
Korelasyon		-0.008			0.061					
p Değeri		0.886			0.268					

Tablo 6’ya göre “Çevremdeki kişilerle siyaset hakkında konuşurum” ile “Benim gibi insanların hükümetin ne yaptığı konusunda söz hakkı yoktur” soruları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki elde edilememiştir. Araştırmaya katılanlar çevresindeki kişilerle siyaset hakkında konuşmama eğiliminde oldukça söz hakkı olmadıkları şeklindeki DSE skorları düşmektedir. Bu bulgu verilen cevap oranlarında da gözlenmektedir. “Çevremdeki kişilerle siyaset hakkında konuşurum” görüşüne Hayır diyenlerin %58.2’si söz hakkı olmadığını düşünerek düşük DSE skoruna sahip oldukları görülmektedir. Tablo 6’ya göre “Çevremdeki kişilerle siyaset hakkında konuşurum” ile “Siyasetçilerin benim gibi insanların ne düşündüğünü pek önemsediklerini sanmıyorum” soruları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki çıkmamıştır. Araştırmaya katılanlar çevresindeki kişilerle siyaset hakkında konuşma eğiliminde oldukça siyasetçilerin oy verenleri önemsemedikleri şeklindeki DSE skorlarının düştüğü görülmektedir. Bu bulgu verilen cevap oranlarında da gözlenmektedir. “Çevremdeki kişilerle siyaset hakkında konuşurum” görüşüne Hayır diyenlerin %63.6’sı siyasetçilerin oy verenleri önemsediklerini düşünmektedir.

Dolayısıyla DSE ölçeğinde yer alan iki ifadeye verilen cevaplar *çevredeki kişilerle siyaset hakkında konuşma şeklindeki siyasal katılma türüyle farklılaşmaktadır. Böylece çevredeki kişilerle siyaset hakkında konuşma şeklindeki siyasal katılma türüne katılım artarken söz hakkı şeklindeki DSE artmakta, siyasilerin dinlemediği şeklindeki DSE düşmektedir.*

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bu çalışmada, hükümet liderleri ve kurumlarının tepkisiz olduğu için halkın siyasi sonuçları etkileyemeyeceği inancını gösteren (Miller, Arthur, & Schneider, 1980, s. 253) bir kavram olan Dışsal Siyasal Etkililik olgusunun siyasal katılma ile olan ilişkisini incelemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu çerçevede çalışmanın denekler tarafından siyasal katılma ölçeğinde yer alan katılma türlerine “EVET” ve “BAZEN” cevapları verdikleri katılım türleri ile bu deneklerin Dışsal Siyasal Etkililik ölçeğine verdikleri cevaplar karşılaştırılmıştır. Frekans dağılımları ve Kendall’s Tau Korelasyon katsayıları ile analiz edilen bulgular bireylerin “Siyasetçilerin benim gibi insanların ne düşündüğünü pek önemseyemediğini sanmıyorum” şeklindeki Dışsal Siyasal Etkililikleri ile oy verme davranışları arasında olası bir olumlu ilişkinin varlığı tespit edilmiştir. Ayrıca seçim sistemleri ile ilgili araştırmada Nispi seçim sistemlerinin oy verme davranışının artmasına yol açan dışsal bir siyasal etkinlik duygusu geliştirmeye vesile olduğu (Karp & Banducci, 2008, s. 332) belirtilmişti, Türkiye’deki mevcut seçim sisteminin aslında oy verme davranışı dolayısıyla Dışsal Siyasal Etkililiği arttırmaya yönelik bir etkisi olduğu yönünde bir varsayım ileri sürmek mümkündür. Ancak bu konuda kesin bir ilişki kurabilmek için (FPTP, Mutlak Majoriteriyen, Alternatif oy, Karma Seçim sistemi gibi) alternatif seçim sistemleriyle ilgili bir araştırmanın yapılması gerekmektedir.

Araştırma genelinde Siyasal katılım arttıkça Dışsal Siyasal Etkililiğin de arttığı saptanmıştır. Dolayısıyla siyasal katılım kanallarını kullanabilen bireylerin siyasal sistemin kendi talep ve beklentilerine açık olduğu yönündeki algısı da beslenerek sistemin meşruluk zeminini arttırıcı yönde rol oynaması söz konusu olabilecektir. Bu açıdan özellikle referandum gibi doğrudan demokrasi araçları ayrı bir öneme sahiptir.

Diğer taraftan çalışmada, Dışsal Siyasal Etkililik ölçeğinde yer alan “Siyasetçilerin benim gibi insanların ne düşündüğünü pek önemseyemediğini sanmıyorum” ifadesine katıldıkça (yani DSE skoru düştükçe) siyasal tartışmalara girme ve çevresiyle siyasal konuları konuşma şeklindeki siyasal katılma türlerinde gözlenen artış sosyoekonomik ve siyasal diğer faktörlerin de dahil edildiği ileri analiz yorumlarına ihtiyaç doğurmaktadır. Ancak çalışmadaki veri seti bu açılardan dengeli bir dağılım göstermediği için farklılığın belirtilmesiyle yetinilmiştir. Son olarak siyasal açıdan daha aktif ve farklı siyasal katılım türlerine açık bireylerle yapılacak bir araştırma bu iki olgu arasındaki ilişkiyi çözümlemek açısından çok daha verimli olacaktır.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulmuştur.

Etik Kurul Onayı (Varsa): Bu araştırma için Pamukkale Üniversitesi kurumu Etik Kurulu'nun 18.11.2020 tarih ve E.69376 sayılı kararı ile etik kurul onayı alınmıştır.

Yazar Katkıları: 1. yazar, çalışmada Giriş, Kavramsal Çerçeve, Literatür, Siyasal Katılım ile Dışsal Siyasal Etkililik Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Sonuç bölümlerinde katkı sağlamıştır. 2. yazar, çalışmada Yöntem, Bulgular, Siyasal Katılım ile Dışsal Siyasal Etkililik Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Sonuç bölümlerinde katkı sağlamıştır. 1. yazarın katkı oranı: %55, 2. yazarın katkı oranı: %45

Çıkar Beyanı: Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Ethics Statement: Ethics committee approval was obtained for this research with the decision of Pamukkale University Institution Ethics Committee dated 18.11.2020 and numbered E.69376.

Author Contributions: The 1st author contributed to the study in the Introduction, Conceptual Framework, Literature, Analysis of the Relationship Between Political Participation and External Political Effectiveness, and Conclusion. The 2nd author contributed to the study in the Methods, Findings, Analysis of the Relationship Between Political Participation and External Political Effectiveness, and Conclusions. 1st author's contribution rate: 55%, 2nd author's contribution rate: 45%.

Conflict of Interest: There is no conflict of interest between the authors.

KAYNAKLAR

- Abramson, P. R., ve Aldrich, J. H. (1982). The decline of electoral participation in America. *The American Political Science Review*, 76(3), 502-521.
- Almond, G. A., ve Verba, S. (1989). *The Civic Culture_ Political Attitudes and Democracy in Five Nations*. London: Sage.
- Amnå, E., Munck, I., ve Zetterberg, P. (2004). Meaningful participation? Political efficacy of adolescents in 24 countries. *Emerging Repertoires of Political Action: Toward a Systematic Study of Postconventional Forms of Participation at ECPR Joint Sessions of Workshops*. Upsala.
- Ashton, a. T. (1983). *A Study of Teachers' Sense of Efficacy. Final Report, Executive Summary*. Florida: Foundations of Education, University of Florida.
- Balch, G. I. (1974). Multiple indicators in survey research: The concept "sense of political efficacy". *Political Methodology*, 1(2), 1-43.
- Bandura, A. (1993). Perceived self-efficacy in cognitive development and functioning. *Educational Psychologist*, 28(2), 117-148.
- Bandura, A. (1997). *Self-Efficacy in Changing Societies*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Bentzen, S. S. (2014). *Perceptions Of Corruption & External Political Efficacy: Regime Stability & Democratic Legitimacy*. Electronic Theses and Dissertations. 784.: onic Theses and Dissertations. 784. adresinden alındı
- Bowler, S., ve Donovan, T. (2002). Democracy, institutions and attitudes about Cctizen influence on government. *British Journal of Political Science*, 32(2), 371-390.
- Campbell, A., Gurin, G., ve Miller, W. E. (1954). *The Voter Decides*. New York: Peterson.
- Caprara, G. V., Vecchione, M., Capanna, C., ve Mebane, M. (2009). Perceived political self-efficacy: Theory, assessment, and aplications. *European Journal of Social Psychology*, 1002-1019.
- Clarke, H. D., ve Acock, A. C. (1989). National elections and political attitudes: The case of political efficacy. *British Journal of Political Science*, 19(4), 551-562.
- Craig, S. C., ve Maggiotto, M. A. (1982). Measuring political efficacy. *Political Methodology*, 8(3), 85-109.
- Craig, S. C., Niemi, R. G., ve Silver, G. E. (1990). Political efficacy and trust: A report on the nes pilot study items. *Pohtical Behavior*, 12(3), 289-314.
- Davis, C. L., ve Colema, K. M. (1976). The structural context of politics and dimensions of regime performance: Their importance for the comparative study of political efficacy. *Comparative Political Studies*, 9, 189-206.

- Dyck, J. J., ve Lascher, E. L. (2009). Direct democracy and political efficacy reconsidered. *Political Behavior*, 401-427.
- Finkel, S. E. (1987). The effects of participation on political efficacy and political support: evidence from a West German panel. *The Journal of Politics*, 49(2), 441-464.
- Gurin, P., Gurin, G., ve Morrison, B. M. (1978). Personal and ideological aspects of internal and external control. *Social Psychology*, 41(4), 275-296.
- Iyengar, S. (1980). Subjective political efficacy as a measure of diffuse support. *Public Opinion Quarterly*, 44(2), 249-256.
- Karaman, T. (2004). Political efficacy and its antecedents in contemporary Russia. *Journal of Communist Studies and Transition Politics*, 20(2), 30-49.
- Karp, J. A., ve Banducci, S. A. (2008). Political efficacy and participation in twenty seven democracies: How electoral systems shape political behavior. *British Journal of Political Science*, 38(2), 311-324.
- Kölln, A.-K., Esaiasson, P., ve Turper, S. (2013). External efficacy and perceived responsiveness – Same, same or different? *EPOP 2013 Conference 13-15 Eylül 2013*. Lancaster: <https://www.lancaster.ac.uk/fass/events/epop2013/docs/External%20efficacy%20and%20responsiveness%201209.pdf>.
- Kraska-Miller, M. (2013). *Nonparametric Statistics for Social and Behavioral Sciences*. New York: Chapman and Hall/CRC.
- Miller, W. E., A. H., ve Schneider, E. J. (1980). *American national election studies data sourcebook, 1952-1978*. Cambridge: Harvard University Press.
- Nicholls, J. G. (1984). Achievement motivation: Conceptions of ability, subjective experience, task choice, and performance. *Psychological Review*, 91(3), 328-346.
- Niemi, R. G., Craig, S. C., ve Mattei, F. (1991). Measuring internal political efficacy in the 1988 national election study. *The American Political Science Review*, 85(4), 1407-1413.
- Norris, M. (2016). The Economic roots of external efficacy: Assessing the relationship between external political efficacy and Income Inequality. *Canadian Journal of Political Science*, 1(4), 1-23.
- Pateman, C. (1971). Political culture, political structure and political change. *British Journal of Political Science*, 1(3), 291-305.
- Pinkleton, B. E., Austin, E. W., Zhou, Y., Willoughby, J. F., ve Reiser, M. (2012). Perceptions of news media, external efficacy, and public affairs apathy in political decision making and disaffection. *Journalism & Mass Communication Quarterly (JMCQ)*, 89(1), 23-39. doi:10.1177/1077699011428586
- Pollock, I. P. (1983). The participatory consequences of internal and external political efficacy: A research note. *The Western Political Quarterly*, 36(3), 400-409.
- Rosenstone, S. J., ve Hansen, J. M. (1993). *Mobilization, participation, and democracy in America*. New York: Macmillan Publishing Company.
- Schulz, W. (2005, Eylül 8-10). *Political Efficacy and Expected Political Participation among Lower and Upper Secondary Students*. ECPR General Conference in Budapest: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED499264.pdf> adresinden alındı
- Schunk, D. H. (1989). Self-efficacy and ability in achievement behavior. *Educational Psychology Review*, 1, 173-208.
- Shaffer, S. D. (1981). A multivariate explanation of decreasing turnout in presidential elections, 1960-1976. *American Journal of Political Science*, 25(1), 68-95.
- Ulbig, S. G. (2008). Voice is not enough: The importance of influence in political trust and policy assessments. *The Public Opinion Quarterly*, 72(3), 523-539.
- Valentino, N. A., Gregorowicz, K., ve Groenendyk, E. W. (2009). Efficacy, emotions and the habit of participation. *Political Behavior*, 31(3), 307-330.
- Vetter, A. (1997). *Political Efficacy - Reliabilitiit und Validitiit*. Wiesbaden: Deutscher Universitots-Verlag GmbH.
- Watts, M. W. (1973). Efficacy, trust, and commitment to the political process. *Social Science Quarterly*, 54(3), 623-631.

Zúñiga, H. G., Diehl, T., ve Ardévol-Abreu, A. (2017). Internal, external, and government political efficacy: Effects on news use, discussion, and political participation. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 61(3), 574-596.